Οι μικρές ακατοίκητες νησίδες είναι ευαίσθητα οικοσυστήματα με ανεκτίμητη αξία για την άγρια ζωή. Παρόλο που είναι απομονωμένες, είναι πλέον προσιτές σε όσους επιβαίνουν σε σκάφη. Κατά την επίσκεψη σε μία νησίδα, μπορεί άθελά μας να ενοχλήσουμε την άγρια ζωή.
Εάν λοιπόν επιβαίνετε σε σκάφος, παρακαλούμε κρατήστε αυτό το φυλλάδιο και δώστε προσοχή στις παρακάτω σημαντικές συμβουλές.

Στο Αιγαίο υπάρχουν πολλές μικρές ακατοίκητες νησίδες, που εσφαλμένα θεωρούνται μέρη έρημα και ξερά, χωρίς ζωή. Αντίθετα, οι νησίδες αυτές είναι από τα πολυτιμότερα και λιγότερο γνωστά κομμάτια της ελληνικής φύσης.

Η μεγάλη αξία τους έγκειται κυρίως στη μακρόχρονη απομόνωσή τους, η οποία έχει οδηγήσει στη δημιουργία μοναδικών οικοσυστημάτων και ενδημικών ειδών (δηλ. ειδών που δεν απαντώνται πουθενά αλλού). Η αξία τους επίσης οφείλεται και στην απουσία ανθρώπων και χερσαίων θηρευτών, που τις καθιστά ασφαλή καταφύγια για πολλά σπάνια και προστατευόμενα είδη που φωλιάζουν στο έδαφος. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν τα θαλασσοπούλια, αλλά και ένα είδος γερακιού, ο μαυροπετρίτης ή βαρβάκι, ίσως το σημαντικότερο πουλί της χώρας μας, αφού εδώ αναπαράγονται τα τρία τέταρτα του παγκόσμιου πληθυσμού του. Έτσι, η υποβάθμιση των νησίδων σημαίνει αναντικατάστατες απώλειες για τη βιοποικιλότητα και την φυσική κληρονομιά.

Οι σημαντικότερες για τα πουλιά νησίδες έχουν ενταχθεί ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας στο δίκτυο Natura 2000 με βάση τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες για τη διατήρηση των πουλιών και των οικοτόπων. Το δίκτυο αυτό περιλαμβάνει τους σημαντικότερους φυσικούς βιοτόπους της Ευρώπης και έχει ως σκοπό τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης επιβίωσης των πιο σπάνιων και απειλούμενων ειδών και οικοτόπων, μέσα από μέτρα και πολιτικές που προωθούν εναλλακτικές μορφές τοπικής ανάπτυξης, όπως ο οικοτουρισμός, ο αγροτουρισμός, η βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία.

Αρκετές νησίδες τελούν υπό ειδικό καθεστώς προστασίας και διαχείρισης, με βάση τη νομοθεσία. Η διατήρησή τους αποτελεί όχι απλά ανάγκη, αλλά και υποχρέωση όλων μας.

Η παρουσία μας στις νησίδες μπορεί να προκαλέσει ενόχληση, που είναι συχνά ιδιαίτερα επικίνδυνη για τα πουλιά, καθώς οδηγεί στη μείωση της αναπαραγωγικής επιτυχίας. Αυτό συμβαίνει γιατί, όταν ενοχλούνται, τα ενήλικα πουλιά εγκαταλείπουν προσωρινά τις φωλιές τους, αφήνοντας τα αυγά και τους νεοσσούς εκτεθειμένα στις καιρικές συνθήκες και στους θηρευτές. Η έντονη ενόχληση μπορεί να οδηγήσει ακόμη και στην πλήρη εγκατάλειψη μιας αποικίας. Για αυτό, οι νησίδες πρέπει να προσεγγίζονται με ιδιαίτερη προσοχή.

Αλλά και η παρουσία κατοικίδιων ζώων πάνω στις νησίδες είναι επικίνδυνη, καθώς οι φωλιές των πουλιών βρίσκονται ακάλυπτες στο έδαφος και αποτελούν εύκολη λεία. Η θέα και μόνο ενός σκύλου ή μιας γάτας, για παράδειγμα, μπορεί να αποτελέσει αιτία για την αυτόματη εγκατάλειψη μιας αποικίας Αιγαιόγλαρου.

Ποντίκια και αρουραίοι, που αποτελούν μεγάλο κίνδυνο για τα αυγά και τους νεοσσούς, δυστυχώς έχουν ήδη μεταφερθεί ακούσια από τον άνθρωπο στις περισσότερες νησίδες. Οι λίγες που δεν έχουν τρωκτικά, είναι ιδιαίτερα πολύτιμες διότι βρίσκουν σε αυτές μοναδικό καταφύγιο σπάνια πουλιά.

CODE OF CONDUCT ON SMALL ISLETS

Guidelines on approaching small islets

Whether you are the captain or a passenger on a boat, please keep this leaflet with you at all times.

Small uninhabited islets are fragile ecosystems of profound value to wildlife. Their importance is largely due to their long-term isolation which has resulted in the evolution of endemic species (i.e. those found nowhere else), as well as to the absence of humans and terrestrial carnivores, which make these islets ideal nesting sites for threatened birds species, such as seabirds and the Eleonora's falcon. Many islets have been designated as "Natura 2000" sites, a European network of protected areas (Directives 92/43/EEC and 79/409/EEC). Thus, their conservation is both a national obligation and a shared responsibility.

Although isolation has kept islets safe for many years, they are now easily accessible to those travelling on privately owned boats. Deliberate disturbance of protected species is an offense. Yet, disturbance is often the result of ignorance or carelessness.

Therefore, it is important to remember:

- **Birds nest on islets from April till October. If while approaching an islet, birds take off, do not land. Disturbance can prevent birds from nesting, can cause nest and colony desertion and affect breeding success.**
- **Never light fires or keep strong lights close to islets during the night since this can disorientate seabirds returning to their nests. Fire may destroy important habitats.**
- **Never allow cats and dogs on islets, even if they are kept on a lead. A bird colony could be abandoned instantly due to their presence.**
- **Never spend the night on islets since rodents commonly found on boats will readily land. Nests located on the ground are easily accessible to such predators.**
- **Do not pick plants. Do not remove or introduce plants or animals.**

There are many ways of visiting islets without harming wildlife!
Follow these simple rules and contribute in the conservation of these small but unique parts of the Aegean.

Η πρόσβαση με σκάφη αναψυχής στις νησίδες είναι αδύνατο να ελέγχεται απόλυτα. Έτσι, η πληροφόρηση των επισκεπτών αποτελεί το πιο σημαντικό εργαλείο για την προστασία τους. Ακολουθήστε τις παρακάτω συμβουλές και συμβάλετε και εσείς στην διατήρηση αυτών των μοναδικών περιοχών του Αιγαίου! Όταν επισκέπτεστε ακατοίκητες νησίδες, καλό είναι πάντα να θυμάστε:

- **Τα πουλιά φωλιάζουν στις νησίδες από τον Απρίλιο ως τον Οκτώβριο. Εάν λοιπόν προσεγγίζοντας μία νησίδα αυτή την περίοδο, δείτε πουλιά να σηκώνονται στον αέρα, καλό είναι να μην αποβιβαστείτε.** Εάν αποβιβαστείτε και διαπιστώσετε ότι φωλιάζουν πουλιά, θα πρέπει να απομακρυνθείτε το συντομότερο.
- **Μην αποβιβάζετε κατοικίδια ζώα πάνω σε νησίδες ακόμη και εάν τα ελέγχετε.**

- **Ποντίκια και αρουραίοι είναι συχνοί λαθρεπιβάτες σε πολλά σκάφη,** από τα οποία αποβιβάζονται κολυμπώντας τη νύχτα. **Γι' αυτό καλό είναι να μην διανυκτερεύετε κοντά στις ακτές νησίδων, παρά μόνο σε περίπτωση ανάγκης.**
- **Μην ανάβετε φωτιές και μην διατηρείτε δυνατό φωτισμό κοντά σε νησίδες τη νύχτα.** Υπάρχει περίπτωση να αποπροσανατολιστούν θαλασσοπούλια που επιστρέφουν στις φωλιές τους κατά τη διάρκεια της νύχτας.
- **Μην απομακρύνετε και μην εισάγετε ζώα και φυτά στις νησίδες.**

Υπάρχουν πολλοί τρόποι να απολαμβάνουμε τις νησίδες χωρίς να βλάπτεται η άγρια ζωή. Η αποφυγή της ενόχλησης και της υποβάθμισης των νησίδων είναι ευθύνη όλων μας!

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ
Λιμεναρχείο Σύρου: 22810 88888
Λιμεναρχείο Νάξου: 22850 22300
Λιμεναρχείο Μυτιλήνης: 22510 24115
Λιμεναρχείο Ρόδου: 22410 22220
Λιμεναρχείο Ικαρίας: 22750 31007
Λιμεναρχείο Σκιάθου: 24270 22017
Γραφεία πληροφόρησης για σταθμούς ανεφοδιασμού: 210 6241600, 210 7725466

Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (ΕΟΕ), επίσημος εταίρος του BirdLife International (της παγκόσμιας ομοσπονδίας οργανώσεων προστασίας των πουλιών), ιδρύθηκε το 1982 και είναι σήμερα μία από τις σημαντικότερες περιβαλλοντικές οργανώσεις της χώρας, η μοναδική που ασχολείται αποκλειστικά με την μελέτη και την προστασία των άγριων πουλιών και των βιοτόπων τους. Καταγράφοντας συστηματικά την κατάσταση των πουλιών της Ελλάδας, έχει μελετήσει εκατοντάδες σημαντικές περιοχές, πολλές από τις οποίες προστατεύονται σήμερα, σε εφαρμογή της ελληνικής και κοινοτικής νομοθεσίας. Η ΕΟΕ εργάζεται σταθερά για την προστασία των περιοχών από παράνομες και αυθαίρετες ενέργειες κρατικών φορέων ή και ιδιωτών, αποτρέποντας συχνά την υποβάθμιση ή καταστροφή πολύτιμων βιοτόπων. Με την εμπλοκή μελών, υποστηρικτών και εθελοντών υλοποιεί δράσεις προστασίας των πουλιών σε ολόκληρη τη χώρα.

Έχοντας εργαστεί τα τελευταία δώδεκα χρόνια στο χώρο του Αιγαίου, η ΕΟΕ έχει αποκτήσει μεγάλη εμπειρία, που αξιοποιεί σήμερα στην υλοποίηση του πρόγραμματος LIFE – ΦΥΣΗ «Δράσεις για την Προστασία του Μαυροπετρίτη στην Ελλάδα». Το πρόγραμμα είναι τετραετές (2003-2007) και πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και την Βρετανική Ορνιθολογική Εταιρεία (RSPB). Συγχρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Λεβέντη. Καλύπτει το σύνολο του ελληνικού νησιωτικού χώρου, έχει όμως σημαντικές δράσεις και στις άλλες μεσογειακές χώρες όπου το είδος αναπαράγεται.

Φωτογραφίες:
Δ. Μπούσμπουρας, Δ. Πορτόλου, Γ. Ρουσόπουλος, Τ. Δημαλέξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – BIRDLIFE GREECE
Αθήνα: Βασ. Ηρακλείου 24, 106 82. Τηλ./Fax: 210-8228704, 210-8227937
Θεσσαλονίκη: Καστριτσίου 8, 546 23. Τηλ./Fax: 2310 244245

ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τ.Θ. 2208 Ηράκλειο, 71 409, Κρήτη. Τηλ./Fax.: 2810 324366

ROYAL SOCIETY FOR THE PROTECTION OF BIRDS
The Lodge Sandy, Bedfordshire SG19 2DL
Τηλ: +44 1767 680551, Fax: +44 1767 683211

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Ιπποκράτους 3-5, 111 64, Αθήνα. Τηλ: 210-2124717, Fax: 210-3635359

Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το ΙΔΡΥΜΑ ΛΕΒΕΝΤΗ

Σχεδιασμός: ΜΑΡΙΑ ΖΑΧΑΡΙΟΥΔΑΚΗ

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΣΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΝΗΣΙΔΕΣ

Ενημερωθείτε πριν ταξιδέψετε για να συμβάλετε στην προστασία της φύσης του Αιγαίου